



## Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2022. gada 7. aprīlī\*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Direktīva 2011/83/ES – 8. panta 2. punkts – Distances līgumi, kas noslēgti, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus – Tirgotājam noteikts pienākums sniegt informāciju – Pogas vai līdzīgas funkcijas aktivizēšana, lai veiktu pasūtījumu ar maksāšanas pienākumu – Līdzīgs nepārprotams formulējums vārdiem “pasūtījums ar pienākumu maksāt” – Tādas norādes ņemšana vērā, kura ir uz pogas vai līdzīgas funkcijas, lai novērtētu šāda formulējuma līdzīgo raksturu

Lietā C-249/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Amtsgericht Bottrop* (Botropas pirmās instances tiesa, Vācija) iesniedza ar 2021. gada 24. marta lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 21. aprīlī, tiesvedībā

***Fuhrmann-2-GmbH***

pret

**B.,**

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*] (referents) un M. Gavaleks [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāte: L. Medina,

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Fuhrmann-2-GmbH* vārdā – *C. Ewen, Rechtsanwalt*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *I. Rubene* un *M. Kellerbauer*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

\* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV 2011, L 304, 64. lpp.), 8. panta 2. punkta otro daļu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Fuhrmann-2-GmbH* un B. par to, vai ir vai nav noslēgts izmitināšanas līgums, kas saista šīs abas personas.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

- 3 Direktīvas 2011/83 4., 5., 7. un 39. apsvērums ir formulēts šādi:
  - “(4) Saskaņā ar LESD 26. panta 2. punktu iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču un pakalpojumu brīva aprīte un brīvība veikt uzņēmējdarbību. Ir jāsaskaņo konkrēti patērētāju distances un ārpus uzņēmuma telpām noslēgto līgumu aspekti, lai patērētājiem izveidotu reālu iekšējo tirgu, atrodot pareizo samēru starp augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot subsidiaritātes principa ievērošanu.
  - (5) [...] Tāpēc patērētāju informācijas un atteikuma tiesību pilnīga saskaņošana attiecībā uz distances līgumiem un ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem sekmēs augstu patērētāju aizsardzības līmeni un iekšējā tirgus labāku darbību starp uzņēmējiem un patērētājiem.
- [..]
- (7) Regulējuma galveno aspektu pilnīgai saskaņošanai vajadzētu būtiski stiprināt juridisko noteiktību gan patērētājiem, gan tirgotājiem. Gan patērētājiem, gan tirgotājiem vajadzētu spēt paļauties uz vienotu reglamentējošo noteikumu sistēmu, kura būs balstīta uz skaidri definētiem juridiskiem jēdzieniem, kas reglamentē konkrētus aspektus attiecībā uz līgumu noslēgšanu starp uzņēmumiem un patērētājiem Savienībā. Šādas saskaņošanas rezultātā būtu jānovērš noteikumu sadrumstalotības radītie šķēršļi un jāizveido iekšējais tirgus šajā jomā. Šos šķēršļus var novērst, tikai nosakot vienotus noteikumus Savienības līmenī. Turklāt patērētājiem būtu jānodrošina patērētāju tiesību aizsardzība vienmērīgi augstā līmenī visā Savienībā.
- [..]

(39) Svarīgi nodrošināt, lai ar tīmekļa vietņu starpniecību noslēgtu distances līgumu gadījumā patērētājs varētu pilnībā izlasīt un saprast līguma galvenos elementus pirms pasūtījuma veikšanas. Šajā nolūkā šajā direktīvā būtu vajadzīgs noteikums par tiem elementiem, kuri jāparāda pasūtījuma izdarīšanai nepieciešamā apstiprinājuma tiešā tuvumā. Svarīgi arī nodrošināt, lai šādos gadījumos patērētājs spētu konstatēt brīdi, kurā viņš uzņemas saistības maksāt tirgotājam. Tāpēc patērētāja uzmanība būtu ar nepārprotamu formulējumu īpaši jāpievērš tam, ka pasūtījuma veikšana ietver saistības maksāt tirgotājam.”

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir, panākot augstu patērētāju aizsardzības līmeni, veicināt iekšējā tirgus sekmīgu darbību, tuvinot konkrētus aspektus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos, kas attiecas uz līgumiem, kuri noslēgti starp patērētājiem un tirgotājiem.”

5 Minētās direktīvas 2. pantā ir minēts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

7) “distances līgums” ir jebkurš pārdošanas vai pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju saskaņā ar organizētu distances pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu, tirgotājam un patērētājam vienlaikus fiziski neatrodoties vienā vietā, un šā līguma noslēgšanai tiek ekskluzīvi izmantots viens vai vairāki distances saziņas līdzekļi līdz līguma noslēgšanas brīdim un pašā līguma noslēgšanas brīdī;

[..].”

6 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 3. panta 1. punktam:

“Šo direktīvu, ievērojot tās nosacījumus un ciktāl paredzēts tās noteikumos, piemēro jebkuram līgumam, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju. To piemēro arī līgumiem par ūdens, gāzes, elektrības piegādi vai centralizētu siltumapgādi, tostarp līgumiem ar publiskiem pakalpojumu sniedzējiem, ciktāl šie pakalpojumi tiek sniegti uz līguma pamata.”

7 Direktīvas 2011/83 6. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Pirms patērētājs ir uzņēmies ārpus uzņēmuma telpām noslēgtā līguma vai distances līguma, vai arī jebkāda tamlīdzīga piedāvājuma saistības, tirgotājs skaidrā un saprotamā veidā patērētājam sniedz šādu informāciju:

a) preču vai pakalpojumu galvenās īpašības tādā mērā, cik tas ir piemēroti informācijas nesējam un precēm vai pakalpojumiem;

[..]

e) preču vai pakalpojumu kopējā cena, ietverot visus nodokļus, vai, ja preču vai pakalpojumu īpašību dēļ cenu nevar pamatot aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī attiecīgā gadījumā visi papildu pārvadāšanas, piegādes vai pasta izdevumi un jebkādas citas izmaksas, vai, ja tādus izdevumus nevar pamatot aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi

var būt jāmaksā. Ja tas ir līgums uz nenoteiktu laiku vai līgums, kas ietver abonēšanu, kopējā cenā iekļauj kopējās izmaksas par vienu rēķina sagatavošanas laikposmu. Ja saskaņā ar šādiem līgumiem, tiek maksāta fiksēta summa, kopējā cena nozīmē kopējās mēneša izmaksas. Ja kopējās izmaksas nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, norāda cenas aprēķināšanas veidu;

[..]

o) attiecīgā gadījumā līguma termiņš vai līguma izbeigšanas nosacījumi, ja līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku vai tiek pagarināts automātiski;

p) attiecīgā gadījumā līgumā paredzēto patērētāja pienākumu minimālais ilgums;

[..].”

8 Šīs direktīvas 8. panta “Formālās prasības distances līgumiem” 2. punktā ir paredzēts:

“Ja saskaņā ar distances līgumu, ko slēdz, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, patērētājam ir pienākums maksāt, tirgotājs patērētājam skaidri un nepārprotami, un tieši pirms patērētājs izdara pasūtījumu, sniedz 6. panta 1. punkta a), e), o) un p) apakšpunktā minēto informāciju.

Tirgotājs nodrošina, ka patērētājs, izdarot pasūtījumu, skaidri apliecina, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt. Ja, izdarot pasūtījumu, ir jānospiež poga vai jāveic līdzīga funkcija, to apzīmē viegli saprotamā veidā – tikai ar vārdiem “pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgu nepārprotamu formulējumu, kas norāda, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt tirgotājam. Ja tirgotājs neievēro šīs daļas noteikumus, līgums vai pasūtījums patērētājam nav saistošs.”

### **Vācijas tiesības**

9 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilkodekss, turpmāk tekstā – “BGB”) 312.j panta 3. un 4. punktā ir noteikts:

“(3) Attiecībā uz līgumiem [ar patērētājiem, kas noslēgti, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, par tirgotāja sniegtu pakalpojumu pret atlīdzību] tirgotājam pasūtījuma veikšanas brīdis ir jāizstrādā tā, lai patērētājs, veicot pasūtījumu, skaidri piekristu tam, ka viņam ir pienākums maksāt. Ja pasūtījums ir veikts, izmantojot pogu, tad pirmajā teikumā minētais tirgotāja pienākums ir izpildīts tikai tad, ja uz pogas ir viegli salasāma norāde “pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgs nepārprotams formulējums.

(4) Līgums [ar patērētājiem, kas noslēgti, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, par tirgotāja sniegtu pakalpojumu pret atlīdzību] stājas spēkā tikai tad, ja tirgotājs izpilda no trešā punkta izrietošo pienākumu.”

### **Pamatlieta un prejudiciālais jautājums**

10 *Fuhrmann-2* ir saskaņā ar Vācijas tiesībām dibināta sabiedrība, kurai pieder viesnīca *Goldener Anker Krummhörn-Greetsiel* (Vācija). Šīs viesnīcas istabas tostarp var rezervēt, izmantojot tīmekļvietni [www.booking.com](http://www.booking.com), kas ir platforma tostarp naktsmītņu rezervēšanai tiešsaistē.

- 11 2018. gada 19. jūlijā B., kuram ir patērētāja statuss, apmeklēja šo tīmekļvietni, lai meklētu istabas viesnīcā *Krummhörn-Greetsiel* uz laikposmu no 2019. gada 28. maija līdz 2019. gada 2. jūnijam. Meklēšanas rezultātos tostarp bija atrodamas istabas viesnīcā *Goldener Anker*. Tad B. uzklikšķināja uz šai viesnīcai atbilstošo attēlu un tā rezultātā parādījās pieejamās istabas, kā arī papildu informācija, tostarp par aprīkojumu un cenām, ko minētā viesnīca piedāvāja izvēlētajā laikposmā. Pēc tam, kad B. bija nolēmis šajā viesnīcā rezervēt četras divvietīgas istabas, viņš noklikšķināja uz pogu “rezervēt”, norādīja savus personas datus, kā arī pārējo viesu vārdus un uzklikšķināja uz pogas ar norādi “pabeigt rezervāciju”.
- 12 Viesnīcā *Goldener Anker* 2019. gada 28. maijā B. neieradās.
- 13 Ar 2019. gada 29. maija vēstuli *Fuhrmann-2* saskaņā ar saviem vispārīgajiem pārdošanas noteikumiem izrakstīja rēķinu par rezervācijas atcelšanu 2240 EUR apmērā, nosakot piecu darba dienu termiņu šīs summas samaksai. Pieprasīto summu B. nesamaksāja.
- 14 *Fuhrmann-2* vērsās iesniedzējtiesā *Amtsgericht Bottrop* (Botropas pirmās instances tiesa, Vācija), lai atgūtu šo summu. Prasības pamatojumam *Fuhrmann-2* norāda, ka B. ar tīmekļvietnes [www.booking.com](http://www.booking.com) starpniecību ir noslēdzis ar viņu līgumu par izmitināšanu vairākās viesnīcas istabās laikposmā no 2019. gada 28. maija līdz 2019. gada 2. jūnijam. It īpaši tā uzskata, ka norāde “pabeigt rezervāciju”, ko šis tīmekļvietnes operators ir izvēlējis izvietot uz rezervācijas pogas, atbilst *BGB* 312.j panta 3. punktā paredzētajam pienākumam, kurā tirgotājam ir noteikts pienākums uz pasūtījuma pogas izvietot viegli salasāmu norādi “pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgu nepārprotamu formulējumu. Šādos apstākļos B. esot jāizmaksā viņam ar rezervācijas atcelšanu saistītā kompensācija 2240 EUR apmērā.
- 15 Iesniedzējtiesa norāda, ka *Fuhrmann-2* aizsāktās tiesvedības iznākums ir atkarīgs no jautājuma par to, vai, ņemot vērā uz tīmekļvietnē [www.booking.com](http://www.booking.com) atrodamās rezervācijas pogas esošo norādi “pabeigt rezervāciju”, var uzskatīt, ka ir izpildīts pienākums, kas ir paredzēts *BGB* 312.j panta 3. punktā, ar kuru Vācijas tiesībās ir transponēta Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrā daļa. Apstiprinošas atbildes gadījumā tas saskaņā ar *BGB* 312.j panta 4. punktu nozīmētu, ka starp pusēm likumiski ir noslēgts līgums par izmitināšanu un ka *Fuhrmann-2* var pamatoti prasīt kompensāciju par rezervācijas atcelšanu.
- 16 Iesniedzējtiesa precizē, ka cita Vācijas tiesa ir nospriedusi, ka ir jāņem vērā visi apstākļi, kuri ir saistīti ar pasūtījuma procesu, un it īpaši pasūtījuma koncepcija, lai noteiktu, vai tāda norāde kā tīmekļvietnes [www.booking.com](http://www.booking.com) operatora lietotā ir līdzīgs un nepārprotams formulējums Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrās daļas otrajā teikumā minētajai norādei “pasūtījums ar pienākumu maksāt”.
- 17 Ņemot vērā šīs tiesību normas formulējumu, iesniedzējtiesa tomēr šaubās par šīs Vācijas tiesas izmantoto pieeju un sliecas uzskatīt, ka no norādes, kas ir izvietota uz pašas pogas, būtu jāizriet, ka, aktivizējot šo pogu, patērētājs apzinās, ka viņš uzņemas izpildīt juridiski saistošu maksāšanas pienākumu. Saistībā ar šo pēdējo minēto pieeju iesniedzējtiesa uzskata, ka termins “rezervācija”, kas ir minēts norādē “pabeigt rezervāciju”, ikdienas valodā ne vienmēr ir saistīts ar pienākumu maksāt naudas atlīdzību, bet arī bieži tiek lietots kā sinonīms “iepriekš bez maksas saglabāt vai uzglabāt”. Līdz ar to esot jāsecina, ka šajā gadījumā *BGB* 312.j panta 3. punkta otrajā teikumā paredzētais pienākums nav izpildīts.

- 18 Šajos apstākļos *Amtsgericht Bottrop* (Botropas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas [2011/83] 8. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai atbildētu uz jautājumu par to, vai uz pogas vai līdzīgas funkcijas, kuras aktivizēšana ir daļa no pasūtīšanas procesa saistībā ar distances līgumu, ko slēdz, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, šīs tiesību normas pirmās daļas izpratnē un uz kuras nav izvietota norāde “pasūtījums ar pienākumu maksāt”, bet ir izvietots līdzīgs nepārprotams formulējums šīs tiesību normas izpratnē, kas norāda patērētājam, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt tirgotājam, nozīme ir tikai norādei uz pogas vai uz attiecīgās līdzīgas funkcijas?”

### Par prejudiciālo jautājumu

- 19 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai tāda pasūtījuma procesā, kurš attiecas uz distances līguma noslēgšanu, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, noteiktu, vai uz pogas vai līdzīgas funkcijas atrodamais formulējums, kā, piemēram, “pabeigt rezervāciju”, ir “pasūtījumam ar pienākumu maksāt” “līdzīga” norāde šīs tiesību normas izpratnē, ir jāņem vērā tikai šī uz minētās pogas vai līdzīgas funkcijas atrodamā norāde vai tomēr ir jāņem vērā ar pasūtījuma procesu saistītie apstākļi.
- 20 Vispirms jānorāda, ka distances līgums saskaņā ar Direktīvas 2011/83 2. panta 7. punktu ir definēts kā “jebkurš pārdošanas vai pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju saskaņā ar organizētu distances pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu, tirgotājam un patērētājam vienlaikus fiziski neatrodoties vienā vietā, un šā līguma noslēgšanai tiek ekskluzīvi izmantots viens vai vairāki distances saziņas līdzekļi līdz līguma noslēgšanas brīdim un pašā līguma noslēgšanas brīdī”. No tā izriet, ka tāds pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju izmitināšanas rezervēšanas tiešsaistes platformā, kā tas ir pamatlietā, ietilpst “distances līguma” jēdzienā un līdz ar to, nepiemērojot Direktīvas 2011/83 3. panta 2.–4. punktā paredzētos izņēmumus, ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, kāda tā ir definēta tās 3. panta 1. punktā.
- 21 Turklāt ir jāatgādina, kā izriet no Direktīvas 2011/83 1. panta, lasot to kopā ar tās 4., 5. un 7. apsvērumu, ka šīs direktīvas mērķis ir panākt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, garantējot viņu informētību un drošību darījumos ar tirgotājiem. Turklāt patērētāju tiesību aizsardzībai Eiropas Savienības politikā ir veltīts LESD 169. pants, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pants (spriedums, 2019. gada 10. jūlijs, *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576, 39. punkts).
- 22 Tieši ņemot vērā šo mērķi, Direktīvas 2011/83 8. pantā tirgotājam ir noteikts zināms skaits formālu prasību saistībā ar distances līgumiem, kā tas ir norādīts šīs tiesību normas virsrakstā. Šī panta 2. punktā tādējādi ir paredzēti dažādi pienākumi, kas ir jāpilda tirgotājam, ja, kā tas ir pamatlietā, distances līgums tiek noslēgts, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, un tas ir apvienojumā ar patērētājam noteiktu maksāšanas pienākumu.
- 23 Saskaņā ar Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta pirmo daļu tirgotājs patērētājam skaidri un nepārprotami, un tieši pirms patērētājs izdara pasūtījumu, sniedz šīs direktīvas 6. panta 1. punkta a), e), o) un p) apakšpunktā minēto informāciju, kas būtībā attiecas uz attiecīgās preces vai pakalpojuma galvenajām īpašībām, kopējo cenu, līguma darbības termiņu, kā arī, attiecīgā gadījumā, uz patērētājam noteikto pienākumu minimālo ilgumu.

- 24 Savukārt Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka tirgotājam ir jānodrošina, lai patērētājs, veicot pasūtījumu, skaidri atzītu, ka tas ietver pienākumu maksāt. Šajā tiesību normā ir precizēts, ka gadījumā, ja pasūtījuma veikšanai ir vajadzīga poga vai līdzīgas funkcijas aktivizēšana, uz pogas vai līdzīgas funkcijas ir jābūt tikai viegli salasāmiem vārdiem “pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgam nepārprotamam formulējumam, kas norāda, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt tirgotājam, pretējā gadījumā minētajam patērētājam līgums vai pasūtījums nav saistošs.
- 25 No šī sprieduma trim iepriekšējiem punktiem izriet, ka, ja distances līgums, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, tiek noslēgts pasūtījuma procesā un tas ir apvienojumā ar patērētājam noteiktu maksāšanas pienākumu, tirgotājam, pirmkārt, tieši pirms pasūtījuma veikšanas ir jāsniedz šim patērētājam būtiska informācija par līgumu un, otrkārt, skaidri jāinformē minētais patērētājs, ka, veicot pasūtījumu, patērētājam ir pienākums maksāt atlīdzību.
- 26 Runājot par šo pēdējo minēto pienākumu, no Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrās daļas otrā teikuma skaidrā formulējuma izriet, ka uz pasūtījuma pogas vai līdzīgas funkcijas ir jābūt viegli salasāmai un nepārprotamai norādei par to, ka pasūtījuma nosūtīšana uzliek patērētājam pienākumu maksāt tirgotājam. Lai gan šajā tiesību normā ir minēta frāze “pasūtījums ar pienākumu maksāt”, no tās formulējuma arī izriet, ka šis pēdējais minētais formulējums ir minēts kā piemērs un ka dalībvalstis drīkst pieļaut, ka tirgotājs izmanto jebkuru citu līdzīgu formulējumu, ar nosacījumu, ka tas šī pienākuma rašanās kontekstā ir nepārprotams.
- 27 Līdz ar to gadījumā, kad, kā tas ir šajā gadījumā, valsts tiesiskajā regulējumā, ar kuru ir paredzēts transponēt šo tiesību normu, tāpat kā pašā direktīvā, nav ietverti precīzi līdzīgi formulējumi, tirgotāji var brīvi izmantot jebkādu norādi pēc savas izvēles, ja vien no šīs norādes nepārprotami izriet, ka patērētājam ir pienākums maksāt, tiklīdz viņš veic aktivizē pasūtījuma pogu vai līdzīgu funkciju.
- 28 Turklāt no Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrās daļas otrā teikuma formulējuma, lasot to kopā ar tās 8. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā minēto vārdu “skaidri”, nešaubīgi izriet, ka uz pogas vai līdzīgas funkcijas ir jābūt šajā tiesību normā minētajam formulējumam, un tas nozīmē, ka – ņemot vērā arī šī sprieduma iepriekšējā punktā norādīto – vērtējumā par to, lai noteiktu, vai tirgotājs ir izpildījis tam noteikto pienākumu nodrošināt, lai patērētājs, veicdams pasūtījumu, skaidri zina, ka šis pasūtījums uzliek maksāšanas pienākumu, ir jāņem vērā tikai norāde uz šīs pogas vai līdzīgas funkcijas.
- 29 Šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2011/83 39. apsvērums, kura pēdējos divos teikumos ir precizēts, ka patērētāja uzmanība ir īpaši jāpievērš ar nepārprotamu formulējumu un līdz ar to, bez jebkādas atsauces uz apstākļu visaptverošu vērtējumu uz faktu, ka pasūtījuma veikšana viņam rada maksāšanas pienākumu; tādējādi viņš var precīzi noteikt brīdi, kad viņš uzņemas šo pienākumu.
- 30 Minēto interpretāciju apstiprina arī Direktīvas 2011/83 mērķis nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni informācijas jomā, kā tas izriet no šī sprieduma 21. punkta. Jānorāda, ka pasūtījuma procesa pabeigšana, kas patērētājam rada maksāšanas pienākumu, ir pats galvenais posms, jo tas nozīmē, ka patērētājs piekrīt uzņemties saistības ne tikai ar distances līgumu, bet arī ar šo pienākumu. Līdz ar to uzskats, ka, aktivizējot pogu vai līdzīgu funkciju, patērētājam būtu no šī procesa apstākļiem jāizdara secinājumi, ka viņš uzņemas maksāšanas saistības, taču norāde uz šīs pogas vai šīs funkcijas viņam neļauj ar absolūtu pārliecību aplēst šādas sekas, nozīmētu apdraudēt šo mērķi.

- 31 Turklāt, lai gan Tiesa ir nospriedusi, ka, interpretējot Direktīvas 2011/83 normas, ir jānodrošina, kā tas ir norādīts šīs direktīvas preambulas 4. apsvērumā, taisnīgs līdzsvars starp augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju, vienlaikus ievērojot uzņēmēja darījumdarbības brīvību, kas nostiprināta Pamattiesību hartas 16. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 10. jūlijs, *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576, 44. punkts un tajā minētā judikatūra), ir jākonstatē, ka šādai līdzsvarošanai šajā gadījumā nav nozīmes, jo uz pogas vai līdzīgas elektroniskas pasūtījuma funkcijas esošas norādes formulēšana vai grozīšana nerada nekādu būtisku apgrūtinājumu, kas varētu kaitēt attiecīgo tirgotāju konkurētspējai vai darījumdarbības brīvībai.
- 32 Ņemot vērā šī sprieduma 26. punktā minētos apsvērumus, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietā, attiecībā tikai uz formulējumā “pabeigt rezervāciju” lietotajiem vārdiem un neatkarīgi no apstākļiem, kas ir saistīti ar pasūtījuma procesu, vācu valodā šis formulējums ir uzskatāms par līdzīgu Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrajā daļā minētajai norādei “pasūtījums ar pienākumu maksāt”. Lai arī šī pārbaude ir jāveic vienīgi iesniedzējtiesai, Tiesa, lemjot par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, vajadzības gadījumā var sniegt precizējumus, kas var būt vadlīnijas valsts tiesai, taisot tās spriedumu (spriedums, 2021. gada 3. februāris, *FIGC un Consorzio Ge.Se.Av.*, C-155/19 un C-156/19, EU:C:2021:88, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Šajā ziņā iesniedzējtiesai it īpaši būs jāpārbauda, vai jēdziens “rezervācija” vācu valodā – gan ikdienas valodā, gan samērā informēta, uzmanīga un apdomīga vidusmēra patērētāja uztverē – ir noteikti un sistemātiski saistīts ar maksāšanas pienākuma rašanos. Noraidošas atbildes gadījumā būtu jākonstatē frāzes “pabeigt rezervāciju” neviennozīmīgais raksturs, kā rezultātā šo frāzi nevarētu uzskatīt par Direktīvas 2011/83 8. panta 2. punkta otrajā daļā minētajai norādei “pasūtījums ar pienākumu maksāt” līdzīgu formulējumu.
- 34 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/83 8. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai tāda pasūtījuma procesā, kurš attiecas uz distances līguma noslēgšanu, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, noteiktu, vai uz pogas vai līdzīgas funkcijas atrodamais formulējums, kā, piemēram, “pabeigt rezervāciju”, ir “pasūtījumam ar pienākumu maksāt” “līdzīga” norāde šīs tiesību normas izpratnē, ir jāņem vērā tikai šī uz minētās pogas vai līdzīgās funkcijas atrodamā norāde.

### **Par tiesāšanās izdevumiem**

- 35 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

**Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK 8. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai tāda pasūtījuma procesā, kurš attiecas uz distances līguma noslēgšanu, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, noteiktu, vai uz pogas vai līdzīgas funkcijas atrodamais formulējums, kā, piemēram, “pabeigt rezervāciju”, ir “pasūtījumam ar**



**pienākumu maksāt” “līdzīga” norāde šīs tiesību normas izpratnē, ir jāņem vērā tikai šī uz minētās pogas vai līdzīgās funkcijas atrodamā norāde.**

[Paraksti]